EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 13.5.2015
COM(2015) 277 final

Priporočilo

PRIPOROČILO SVETA

v zvezi z nacionalnim programom reform Združenega kraljestva za leto 2015

in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Združenega kraljestva za leto 2015

Priporočilo

PRIPOROČILO SVETA

v zvezi z nacionalnim programom reform Združenega kraljestva za leto 2015

in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Združenega kraljestva za leto 2015

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije, zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik[1], zlasti člena 9(2) Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij[2], zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije[3],

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta[4],

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik. Strategija se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za povečanje potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.

(2) Svet je na predlog Komisije 13. Julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah ekonomskih politik držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic. Skupaj tvorita „integrirane

[1] UL L 209, 2.8.1997, str. 1.
[2] UL L 306, 23.11.2011, str. 25.
[3] COM(2015) 277.
[4] P8_TA(2015)0067, P8_TA(2015)0068 in P8_TA(2015)0069.

smernice“ in države članice so bile pozvane, naj jih upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.

(3) Svet je 8. Julija 2014 sprejel priporočilo v zvezi z nacionalnim programom reform Združenega kraljestva za leto 2014 in dal mnenje o posodobljenem konvergenčnem programu Združenega kraljestva za leto 2014.

(4) Komisija je 28. Novembra 2014 sprejela letni pregled rasti[5], ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2015. Komisija je isti dan na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela poročilo o mehanizmu opozarjanja[6], v katerem je Združeno kraljestvo opredelila kot eno od držav članic, za katere je treba opraviti poglobljeni pregled.

(5) Evropski svet je 18. Decembra 2014 potrdil prednostne naloge za spodbujanje naložb, pospeševanje strukturnih reform ter prizadevanje za odgovorno in rasti prijazno konsolidacijo javnih financ.

(6) Komisija je 26. februarja 2015 objavila poročilo o državi za Združeno kraljestvo za leto 2015[7]. V njem je bil ocenjen napredek Združenega kraljestva pri izvajanju priporočil za posamezne države, sprejetih 8. julija 2014. Poročilo o državi vsebuje tudi rezultate poglobljenega pregleda v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011. Na podlagi opravljene analize Komisija ugotavlja, da v Združenem kraljestvu obstajajo makroekonomska neravnotežja, zaradi katerih so potrebni ukrepi politike in spremljanje. Pozornost je še naprej treba namenjati zlasti tveganjem, povezanim z visoko zadolženostjo gospodinjstev, ki je povezana tudi s strukturnimi značilnostmi nepremičninskega trga. Trdnost gospodarstva in finančnega sektorja se je povečala. Vendar bo stanovanj še naprej primanjkovalo, kar bo verjetno botrovalo visokim cenam stanovanj v srednjeročnem obdobju, stanovanjski sektor pa bo zato tudi v prihodnje manj odporen na tveganja.

(7) Združeno kraljestvo je 26. marca 2015 predložilo nacionalni program reform za leto 2015 in svoj konvergenčni program za leto 2015. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.

(8) Za Združeno kraljestvo trenutno velja korektivni del Pakta za stabilnost in rast. Vlada v konvergenčnem programu za obdobje 2014–2015 načrtuje izboljšanje nominalnega primanjkljaja, in sicer s 4,3 % BDP v obdobju 2015–2016 na 2,2 % BDP v obdobju 2016–2017, tako da se do obdobja 2019–2020 doseže presežek v višini 0,1 % BDP. Konvergenčni program ne vključuje srednjeročnega cilja. Predvideno je, da bo delež javnega dolga v BDP najvišji v obdobju 2015–2016, ko naj bi znašal 88,8 %, nato pa naj bi do obdobja 2019–2020 postopno upadel na 81,4 %. Na podlagi pomladanske napovedi Komisije iz leta 2015 se ne pričakuje, da bi Združeno kraljestvo odpravilo čezmerni primanjkljaj do roka, ki ga je Svet določil na obdobje 2014–2015. Poleg tega je bil fiskalni napor manjši, kot je priporočil Svet. Zato je Svet XX. junija v skladu s členom 126(8) PDEU odločil, da Združeno kraljestvo ni sprejelo učinkovitih ukrepov na podlagi Priporočila Sveta v zvezi s čezmernim primanjkljajem z dne 2. decembra 2009, ter izdal novo priporočilo, v katerem je Združeno kraljestvo pozval, naj čezmerni primanjkljaj odpravi do obdobja 2016–2017. Konvergenčni program je združljiv z novim rokom 2016–2017, določenim v okviru postopka v zvezi s čezmernim

[5] COM(2014) 902.
[6] COM(2014) 904.
[7] SWD (2015) 47.

primanjkljajem. Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo te proračunske projekcije, je verjeten. Na podlagi pomladanske napovedi Komisije iz leta 2015 se predvideva, da bo Združeno kraljestvo izvedlo priporočeni fiskalni napor in do roka, torej do obdobja 2016–2017, odpravilo čezmerni primanjkljaj. Ukrepi za podporo načrtovanim ciljem glede primanjkljaja od obdobja 2015–2016 dalje so že opredeljeni, treba pa je podrobneje določiti omejitve namenskih resornih odhodkov. Svet na podlagi ocene konvergenčnega programa in ob upoštevanju pomladanske napovedi Komisije iz leta 2015 pričakuje, da bo Združeno kraljestvo izpolnjevalo določbe Pakta za stabilnost in rast.

(9) Visoka, morda tudi čezmerna, raven zadolženosti gospodinjstev je bila opredeljena kot potencialno makroekonomsko neravnotežje, ki predstavlja tveganje za gospodarstvo Združenega kraljestva. Čeprav se zadolženost sektorja gospodinjstev še naprej rahlo zmanjšuje, je še vedno visoka, zaradi česar je Združeno kraljestvo dovzetno za tveganja, ki bi lahko vplivala na gospodarsko rast in finančno stabilnost. Sredi leta 2014 je Odbor za finančno politiko Banke Anglije napovedal dva ukrepa za ublažitev tveganj, povezanih z visoko zadolženostjo gospodinjstev. Priporočil je, naj hipotekarni posojilodajalci za oceno sposobnosti izpolnjevanja obveznosti posojilojemalcev do bank v primeru zvišanja obrestnih mer uporabijo „obremenitvene teste glede obrestnih mer“. Priporočil je tudi, naj hipotekarni posojilodajalci omejijo delež hipotek, pri katerih je razmerje med posojilom in prihodkom 4,5 ali več, na 15 % novih hipotek. Učinek teh ukrepov bi bilo treba pozorno spremljati.

Izvajati se je začelo več reform nacionalnega okvira politike prostorskega načrtovanja, vendar verjetno ne bodo imele kratkoročnih učinkov. Treba je podrobno spremljati odziv lokalnih organov na reformo za povečanje ponudbe stanovanj.

(10) Rezultati na trgu dela v Združenem kraljestvu so v zadnjih letih dobri, tako pa naj bi ostalo tudi v prihodnje. Stopnja zaposlenosti je v letu 2014 dosegla 76,5 %, pri čemer je stopnja brezposelnosti še naprej upadala, in sicer je dosegla 6 %, po napovedih pa se bo v letu 2015 še naprej zniževala. Kljub pozitivnemu trendu v zvezi z rezultati na trgu dela socialni izzivi ostajajo. Delež ljudi, ki živijo v gospodinjstvih z zelo nizko delovno intenzivnostjo, se je nekoliko povečal, in sicer s 13 % v letu 2012 na 13,2 % v letu 2013, pri čemer povprečje EU znaša 10,7 %. Na področju dela s skrajšanim delovnim časom je razlika med deležema žensk (42,6 % leta 2013) in moških (13,2 % leta 2013) ena najvišjih v EU. Odstotek žensk, ki so neaktivne ali zaposlene s skrajšanim delovnim časom zaradi osebnih in družinskih obveznosti (12,5 %), je bil v letu 2013 skoraj dvakrat višji od povprečja EU (6,3 %). Nadaljnja izziva predstavljata zaposlovanje mladih in sodelovanje delodajalcev na področju vajeništva. V zvezi z zaposlovanjem mladih se je treba osredotočiti tudi na izobraževanje in usposabljanje. Velik delež mladih ima razmeroma nizko raven osnovnih znanj. Izvajanje ukrepov glede reforme na področju socialne varnosti in otroškega varstva je bilo doslej omejeno. V Združenem kraljestvu je delež otrok, ki živijo v gospodinjstvih brez delovno aktivnih članov, še vedno med najvišjimi v EU. Čeprav se je ponudba v okviru sistema otroškega varstva v zadnjem času povečala, pa ostaja razpoložljivost cenovno dostopnega in visokokakovostnega otroškega varstva za polni delovni čas ključno vprašanje.

(11) Povečanje javnih in zasebnih vlaganj bi pripomoglo k izboljšanju produktivnosti in konkurenčnosti, kar je ključni izziv za Združeno kraljestvo. Potreba po zagotovitvi visokokakovostnih naložb v infrastrukturo se odraža v nacionalnem infrastrukturnem načrtu iz decembra 2014, ki je bil posodobljen in razširjen. Velik del načrta naj bi

financiral zasebni sektor, vendar vprašanja glede njegovega vložka ostajajo odprta. To predstavlja tveganje za uspeh načrta, čeprav je bil pri zagotavljanju pravočasnih informacij o njegovem izvajanju dosežen znaten napredek. Združeno kraljestvo bi moralo, zlasti prek prihodnjega pregleda poslovnega davka, zagotoviti, da sistemi obdavčevanja podjetij spodbujajo naložbe.

(12) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo ekonomske politike Združenega kraljestva in jo objavila v poročilu o državi za leto 2015. Prav tako je ocenila konvergenčni program in nacionalni program reform ter ukrepanje po priporočilih, ki jih je Združeno kraljestvo prejelo v prejšnjih letih. Glede na to, da je treba okrepiti splošno ekonomsko upravljanje Evropske unije z vključitvijo prispevka na ravni EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena teh programov za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko v Združenem kraljestvu, ampak tudi njihovo skladnost s pravili in smernicami EU. Priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih 1 do 3 spodaj.

(13) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil konvergenčni program Združenega kraljestva, njegovo mnenje[8] pa je izraženo zlasti v priporočilu 1 spodaj.

(14) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda, ki ga je opravila Komisija, in te ocene preučil nacionalni program reform in konvergenčni program. Njegova priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 so izražena v priporočilih 2 in 3 spodaj –

PRIPOROČA, da Združeno kraljestvo v obdobju 2015–2016 ukrepa tako, da:

1. Sprejme učinkovite ukrepe v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem in si prizadeva trajno odpraviti čezmerni primanjkljaj do obdobja 2016–2017, zlasti s prednostno obravnavo naložb v osnovna sredstva.

2. Sprejme nadaljnje ukrepe za povečanje ponudbe v stanovanjskem sektorju, vključno z izvajanjem reform nacionalnega okvira politike prostorskega načrtovanja.

3. S krepitvijo sodelovanja delodajalcev pri zagotavljanju vajeništev odpravlja neskladja med ponudbo znanj in spretnosti ter povpraševanjem po njih. Sprejme ukrepe za nadaljnje zmanjšanje števila mladih z nizkim osnovnim znanjem. Še izboljša razpoložljivost cenovno dostopnega in visokokakovostnega otroškega varstva za polni delovni čas.

V Bruslju,

Za Svet
Predsednik

[8] V skladu s členom 9(2) Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97.